

E · R · S · O

ERSO
PEASPONSOR

EESTI RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER

LIVIKO
— anno 1898 —

RADISSON COLLECTION
TALLINN

NORDIC
CATERING

HENRI CHRISTOFER AAVIK JA BEETHOVEN

KLARNET
SÉRGIO PIRES

ERSO

DIRIGENT
**HENRI
CHRISTOFER
AAVIK**

7

VEEBRUAR
ESTONIA KONTSERDISAAL
2024

**PAISIELLO
MOZART
BEETHOVEN**

erso.ee

CHEMI-PHARM®

SA TALLINNA
LASTEHAIGLA

myfitness
sündsüüsi ja tervislik

PAKEND & PRINT
ERSO TALLINNA

iute

ERSO PEASPONSOR

ELAV INSPIREERIV RIKASTAV

Eesti muusikat viivad üheskoos maailma ERSO ja fintech lute

ERSOga on võimalik koos kasvada.
Meid seob otsing ja inspiratsioon.
Nii ERSO kui ka lute püüdleavad alati
tiptaseme poole.

- TARMO SILD
lute juht ja kaasasutaja

E · R · · O

HENRI CHRISTOFER

AAVIK JA BEETHOVEN

SÉRGIO PIRES klarnet
Eesti Riiklik Sümfooniaorkester
Kontsertmeister Triin Ruubel
Dirigent HENRI CHRISTOFER AAVIK

kell 19 – sümfooniakontsert

SÉRGIO PIRES klarnet
Eesti Riiklik Sümfooniaorkester
Kontsertmeister Triin Ruubel
Dirigent HENRI CHRISTOFER AAVIK

Giovanni Paisiello (1741—1816)

„Sinfonia funebre“ (1799)

Wolfgang Amadeus Mozart (1756—1791)

Klarnetikontsert A–duur, KV 622 (1791)

Allegro

Adagio

Rondo: Allegro

vaheaeg

Ludwig van Beethoven (1770—1827)

Sümfoonia nr 2 D–duur, op. 36 (1802)

Adagio molto — Allegro con brio

Larghetto

Scherzo: Allegro

Allegro molto

Kontserdist teevad otseülekande Klassikaraadio ja ERSO TV (erso.tv), salvestisi saab ka järelkuulata ja –vaadata.

Giovanni Paisiello © Élisabeth Vigée Le Brun

Giovanni Paisiello (1741—1816) **„Sinfonia funebre“ (1799)**

18. sajandi lõpus oli Giovanni Paisiello üks tuntumaid nimesid itaalia ooperimaailmas. Tema meloodiarikkaid lavateoseid saatis suur menu ning nende stiil avaldas mõju muuhulgas nii Mozartile kui ka Rossinile. Paisiello edu sai alguse Napolis, kuhu ilusa lauluhäälega silma paistnud jesuiitide kasvandik saadeti muusikaharidust omandama. Juba konservatooriumiõpingute ajal andekate intermetsodega tähelepanu köitnud noorele komponistile hakkas peatselt laekuma ooperite tellimusi. 1776. aastal suundus Paisiello Vene keisrinna Katariina II kutsel Peterburi, kus veetis kaheksa aastat ning kirjutas ka oma tähtse „Sevilla habemeajaja“, mis pakkus tõsist konkurentsi Rossini hiljem valminud samanimelisele ooperile. 1784. aastal pöördus helilooja tagasi Napolisse Ferdinand IV teenistusse; aastad 1802—1804 veetis aga Napoleoni soosikuna Pariisis. Kohalik publik võttis ta siiski külmalt vastu ning seetõttu leidis Paisiello peatselt võimaluse naasta Napolisse, kus jätkas tegevust Joseph Bonaparte'i ja Joachim Murat' valitsuse all. Kui Bonaparte'i võim 1815. aastal lõplikult lagunes, kaotas ka Paisiello muusikaelus juhtpositsiooni.

Ehkki kuulsuse tõid Giovanni Paisiellole eelkõige tema ooperid („La Molinara“, „Nina“, „L'idolo cinese“ jt), mida on üle 80, oli ta ka aktiivne

instrumentaalteoste (kontserdid, kvartetid, sonaadid) ja kirikumuusika looja. Ta komponeeris arvukalt missasid, oratooriume, kantaate ja hulga väiksemaid töid. Ka täna kõlav „Sinfonia funebre“ on seotud helilooja vaimuliku muusikaga. Nagu Paisiello ise autograafi tiitellehele märkis, on tegu sissejuhatusega paavst Pius VI mälestuseks loodud „Missa defunctorumile“. Veel selgub käsikirja esilehelt, et seda peaks esitama matuse käigus, mille Napoli peapiiskopkonna kapiitel korraldab paavst Pius VI surma puhul Trinità Maggiore kirikus 7. novembril 1799. Tegelikult ei olnud Paisiello „Sinfonia funebre“ ilmselt mõeldud otseselt matusetalituseks, vaid pigem pidulikuma hingemissa läbiviimiseks. Paavst Pius VI, ilmaliku nimega Giovanni Angelo Braschi oli järjestuselt 250. paavst ning pidas ametit 1775. aasta veebruarist 1799. aasta augustini, olles sellega ühe pikima valitsusajaga paavst ajaloos. Tema viimased aastad möödusid vangistuses Valence'i linnas Prantsusmaal, kuhu ta oli sattunud vastuseisu tõttu Prantsuse revolutsioonile. Napoli kirikuringkonna otsus paavsti surma mälestada ei olnud seega mitte ainult austusavaldus lahkunule, vaid ka selge poliitiline žest.

„Sinfonia funebre“ on kirjutatud 18. sajandil, mil valgustusajastu põhimõtete mõjul oli oluliselt muutunud ka inimeste suhtumine surma. Maise elu väärtus sai palju suuremaks kui vagadus ja kiriku lubatud surmajärgne eksistents ning seetõttu nähti lahkumist siit ilmast eelkõige kurva sündmusena. See mõtlemine peegeldub ka loodud matusemuusikas. „Sinfonia funebre“ iseloomulikeks joonteks on minoorne helistik, mõõdukas tempo, piiratud ulatus ja väikesed intervallihüpped meloodilistes liinides ning leinamarssi meenutavad rütmilised aktsendid timpanipartiis, mis kõik toetavad melanhoolset ja piduliksünget meeleolu.

ERSO esituses kõlab „Sinfonia funebre“ täna esmakordselt.

Wolfgang Amadeus Mozart (1756–1791) **Klarnetikontsert A-duur, KV 622 (1791)**

Wolfgang Amadeus Mozart jõudis lühikese, kuid äärmiselt viljaka elu jooksul anda panuse tähelepanuväärselt mitme žanri, sealhulgas instrumentaalkontserdi kujunemisse. Just Viini klassikute loomingu kristalliseerusid selle žanri karakteristikud, nagu kolmeosaline vorm kontrastsete tempodega kiire–aeglane–kiire, põhinemine klassikalisel sonaadi süklil, solisti virtuoossuse esiletõstmine, soolokadents esimeses osas jm. Mozart kirjutas enim kontserte klaverile (üle 200 oopuse) ning

Wolfgang Amadeus Mozart © Barbara Krafft

tosinkond nii keelpillidele kui ka puhkpillidele. Viimastest imponeeris talle iseäranis klarnet, millele komponeeritud kontserdist sai saatuse tahtel helilooja viimane lõpetatud teos ning ühtlasi üks mängitumaid klarnetikontserte muusikaajaloos.

Mozarti elu lõppu saab vaevalt pidada helilooja hiilgeajaks, kuid sellest hoolimata valmis 1791. aastal hulk märkimisväärsed teosed: ooperid „Võlufloöt“ ja „Tituse halastus“, armastatud motett „Ave verum“ ja juba mainitud klarnetikontsert A-duur. Teose loomise initsieeris Mozarti lähedane sõber, samuti vabamüürlaste hulka kuulunud klarnetist Anton Stadler. 1791. aasta oktoobri algul kirjutas helilooja oma naisele Constanzele Prahast, et on lõpetanud „Stadleri rondo“, st helitöö viimase osa. Kontsert sai valmis vaid mõned kuud enne helilooja surma ja kanti oletatavalt esmakordselt ette 16. oktoobril 1791 Prahast. Et tegu on viimase lõpetatud teosega helilooja oopuste seas, on seda nimetatud ka Mozarti luigelauluks.

Virtuoosina tuntud Anton Stadler huvitus lisaks pillimängule ka instrumentide täiustamisest. Üheks tema leiutiseks koostöös Viini pillimeistri Theodor Lotziga oli bassettklarnet – sopranklarnet, millega oli võimalik mängida madalamaid noote kui tavalise klarnetiga ehk selle alumine piir ulatus väikese oktaavi c–ni ning millel oli eriti mahlakas ja helisev tämber. Just sellele instrumendile mõeldes kirjutas Mozart klarnetikontserdi ja klarnetikvinteti

(KV 581) ning kasutas seda ka ooperis „Tituse halastus“. Bassettklarneti eluiga kujunes siiski lühikeseks ning pärast Stadleri surma vajus see peatselt ajaloo hõlma. Tänapäevaks pole säilinud ühtegi originaalinstrumenti, vanimad näited pärinevad 19. sajandist. Hiljem on tehtud mitmeid katseid mängida kontserti just bassettklarnetil, kuid nende esituste aluseks on olnud vaid oletuslikud käsikirja rekonstruktsioonid, sest Mozarti autograaf on kadunud (v.a fragment esimesest osast). Pärast helilooja surma trükkis avaldatud noot oli aga juba muudatustega, mis võimaldasid kasutada teose esitamisel tavapäraselt klarnetit.

Mozarti lüüriline ja väljendusrikas klarnetikontsert on väga hinnatud küpse meisterlikkuse ja emotsionaalse sügavuse poolest, mis on omane iseäranis helilooja hilistele teostele. Selle orkestratsioon on kaunis ja filigraanne, puupuhkpillide osas on oboed asendatud flöötidega. Solistipartii eeldab virtuososset esitajat, kuid samas ei ole tegu pealispinnalise tehnilise tulevargiga, mis kipub esiplaanil olema mitmetes hilisemates romantismiajastu kontsertides. Klarneti väljenduslikku potentsiaali on oskuslikult ära kasutatud ning dramaatilisus ja kammerlikkus on heas balansis. Ehkki kontsert on vormi poolest konventsionaalne, ei ole solisti ja orkestri käsitus kaugelt stereotüüpne — kahe poole vahelised sisukad dialoogid köidavad tähelepanu kogu teose vältel.

Sonaadivormis *allegro* on kontserdi kõige ulatuslikum osa. Ekspositsioonis ei olegi õieti kontrastset kõrvalteemat, seda on vaevu märgata, kuna peateema on rikkalikult varieeritud nii meeoleludelt kui ka tämbriliselt. Mozart laseb siin mõjusalt esile tulla klarneti rikkalikel kõlavärvidel selgetest ja puhastest kõrgetest toonidest ning soojast keskregistrist jõuliste madalate nootideni. Huvitav kombel puudub esimeses osas tavapärane soolokadents. Selle asemel on solistil ruumi lühikesteks improvisatsioonihetkedeks kogu osa vältel. Kurblik–helge varjundiga *adagio* kõneleb ülevast lihtsusest ja rahust. Kaheosaline 16–taktiline teema on meloodiline ning kõlab alguses solisti ja seejärel kajana orkestri esituses. Keskmises lõigus domineerib solist, näidates just pilli madalamat registrit. *Adagio*’t on kasutatud muuhulgas palju Oscareid noppinud filmis „Out of Africa“. Kolmas osa on kombinatsioon sonaadi- ja rondovormist — võtte, mida Mozart rakendas ka mõnes klaverikontserdis. Finaalis valitseb õrn, kergelt igatsev rahulolu ning tantsuliste rütmide varjus ei puudu teatud valulikkus. Nagu on märkinud muusikateadlane Howard Chandler Robbins Landon, „süda tantsib, aga mitte rõõmust“.

Siiani on ERSO ees Mozarti klarnetikontserdis soleerinud kõige enam orkestri klarnetirühma kontsertmeistrid Hannes Altrov (1981, 1980, 1979 — dirigent Peeter Lilje ning kolmel kontserdil aastal 1974 — dirigendid Neeme Järvi ja Aleksandr Dmitrijev) ja Toomas Vavilov (1991 — dirigent Arvo Volmer, 1992 — Leo Krämer ja 2017 — Nikolai Aleksejev), neist mõlemad on selle koos ERSOga ka salvestanud. ERSO klarnetirühma kontsertmeistritest on Mozarti klarnetikontserdi solistiks olnud ka Juhan Kaljaspoolik (1943 — dirigent Endel Kalam), Guy Spielman (2012 — dirigent Neeme Järvi) ja Signe Sõmer (2018 — dirigent Neeme Järvi), välisartistidest aga Michel Lethiec (2003 — dirigent Andres Mustonen) ja Andrew Marriner (2007 — dirigent Neville Marriner)

Ludwig van Beethoven (1770–1827) **Sümfoonia nr 2 D–duur, op. 36 (1802)**

Ludwig van Beethoveni sümfonism andis suuna kogu 19. sajandi orkestrimuusikale. Nagu kirjutab sümfoonia komponeerimise võimaluse üle juurdlev Johannes Brahms 1872. aastal dirigent Hermann Leville: „Teil ei ole aimugi, mis tunne on alati kuulda sellist hiiglast selja taga marssimas!“ Beethoveni võimsaks lõppakordiks kujunes üheksas sümfoonia, kuid teekond sinna algas hulga varem — enne seda tulid legendaarne viies ja heroiline kolmas, mille eelduseks oli omakorda sümfoonia nr 2 D–duur, mis paraku kipub teiste paarisarvulistega sarnaselt sageli varju jääma. Nii nagu „Eroica“, räägib ka see suurteos kangelaslikkusest, mis ei ole küll otseselt kuuldav muusikas, kuid on nähtav suhtes helilooja isikliku elu suurte väljakutsetega.

Vahemikus 1801–1802 komponeeritud teine sümfoonia valmis perioodil, mis oli ühtaegu üks produktiivsemaid ja samas raskemaid suurmeistri elus. 19. sajandi hakul oli Beethoven edukas ja populaarne helilooja, kindla sissetuleku ja regulaarsete tellimustega. Samal ajal hakkas märgatavalt halvenema tema kuulmine ning mõistmine, et tegu võib-olla pöördumatu protsessiga, tõi kaasa kriisi, mis päädis kuulsa Heiligenstadti testamendiga — 1802. aastal vendadele kirjutatud depressiivse ja isegi suitsidaalse varjundiga kirjaga, mis jäi siiski saatmata ning avastati alles pärast helilooja surma. Ehkki sisemistest võitlustest annavad sümfoonias mingil määral märku tugevad kontrastid, lühiajalised sünged meeleolud ja kromaatilisuus, ei kuule me päikseliseks nimetatud helitöös siiski mainitud kirjas valitsevat meeleheidet, vaid ülevoolavat elujaatust ja entusiasmi, mis annab tunnistust

helilooja vankumatust otsusest seista vastu eluteel kohatud raskustele. Hector Berlioz märkis 1862. aastal, et „kõik selles sümfoonias naeratab“.

Beethoven kirjutas suure osa sümfoonias 1802. aasta suve- ja sügiskuudel, mille veetis oma arsti Johann Schmidti ettepanekul Viini lähedal asuvas Heiligenstadti külas. Teose pühendas ta oma patroonile vürst Lichnowskyle ning ette kanti see esmakordselt helilooja enda juhatusel Theater an der Wienis 5. aprillil 1803 suurel autoriõhtul ühes kolmanda klaverikontserdi ja oratooriumiga „Kristus Õlimäel“. Lisaks kõlas seal esimene sümfoonia. Kriitikud ei olnud uudisteose suhtes ülemäära soojad, võrreldes seda esimese sümfooniaga viimase kasuks ning heites Beethovenile ette, et too hindavat uudsust üle ilu. Sümfooniat iseloomustati sõnadega nagu „kummaline“ ja „korratu“, samas tõdeti, et kolossaalne teos on tulvil uusi ideid ja originaalsust ning seetõttu „pakub üha suurenevat naudingut ka siis, kui tuhat tänapäeval kuulsat ja moekat teost on ammu unustusse vajunud“.

Kuigi Beethoveni esimesed sümfooniad on veel paljuski Mozarti ja Haydni stiilis, on teises sümfoonias siiski uuendusi ja aimdust peatselt puhuvatest värsketest tuultest. Helitöö julge ja seikluslik karakter ennustab ette tulevast heroilist stiili ja uut sümfoonilist mõtlemist. Muusikateadlane Lewis Lockwood on möönnud, et „teise sümfoonia uuendusteta poleks

„Eroica“ olnud võimalik“. Beethoven tugineb teises sümfoonia suuresti äärmuste vastandamisele ja üllatavatele lahendustele, rajades teed 19. sajandi sümfonismi dramaatilisele helikeelele. Ettearvamatus on nii dünaamika-, tämbri- kui ka harmooniakäsitluses. Lisaks esineb ulatuslikkus ja ambitsioonikas suurteoses ooperlikke elemente. Üheks oluliseks muudatuseks on kolmandas osas menueti asendamine skertsoga, mis annab teosele hoopis teise iseloomu. Lisaks juba mainitud isiklikule traagikale mõjutas Beethovenit komponeerimise ajal ilmselt ka tollane poliitiline olukord. Euroopat laastasid Napoleoni sõjad ning Napoleon ja tema revolutsioonilised ideed ei jätnud puudutamata ka heliloojat. Selgelt on seda näha muidugi eelkõige kolmandas sümfoonia, kuid mingil määral ka teises, kajastudes massiivses orkestratsioonis, suursuguses loomus ja isegi kohatistes viidetes militaarsetele rütmidele ja instrumentidele.

Teine sümfoonia algab aeglase majesteetliku sissejuhatusega, mis on pea kolm korda pikem kui esimese sümfoonia puhul. See on täis kontrastseid muusikalisi ideid ja karaktereid ning laob aluse ka kogu teose tonaalsele plaanile. Mitmed on näinud sissejuhatuses sarnasust Mozarti „Praha sümfoonia“ ja ka Haydni sümfooniatega, kuid samas on see uuenduslik nii mahu kui ka harmoonia poolest. Sellele järgnev *allegro con brio* toob kaasa meeleolumuutuse, andes maad intensiivsele rõõmsameelsusele ja elavusele, justkui pühitaks säravate meloodiatega minema süngeid mõttepilvi. Osa lõpeb ebataoliselt pika koodaga, milles jätkuvad juba alguses sisse toodud teravad kontrastid ja harmoonilised kõrvalepõiked. Sulnite ja lüüriliste teemadega *largetto* on üks Beethoveni pikemaid aeglaseid sümfoonilisi osasid. Selles on selgeid viiteid nii rahvamuusikale kui ka pastoraalsusele, kuulutades ette 6. sümfoonia tulekut. Oma õrnuse ja kammerlikkusega pakub ta ilusat kontrasti ümbritsevatele osadele. Tsiteerides taas Berliozit, kirjeldab see „süütut rõõmu, mida vaevu varjutavad üksikud melanhoolsed aktsendid“. *Largetto* teatud nukrameelne alatoon saab asendatud elava ja mängulise skertsoga, milles on täheldatavad mõjutused austria rahvatantsust. Takti rõhutule osale langevad rütmid ja fragmentaarsed meloodiad võisid omaaegsele kuulajale olla üpris harjumatud; tänaseks on need aga saanud Beethoveni n-ö kaubamärgiks. Energiaküllast finaali *allegro molto* võib vaadelda suure naljana, mis algab tavatu žestiga – justkui ühe absurdse hiiglasliku luksatusega, nagu seda on intrigeerivalt tõlgendanud helilooja Robert Greenberg, viidates Beethoveni seedimisprobleemidele. Tegu on mõistagi vaid hüpoteetilise seletusega, aga igal juhul on sümfoonia neljas osa tunnistus helilooja

heast huumorisoonest. Finaalis korduvad esimesele osale omased äkilised puhangud ja rütmilised üllatused. 1804. aastal võrdles üks kriitik seda „võikalt väänleva haavatud lohega, kes keeldub suremast, kuid vingerdades viimases agoonias, jookseb neljandas osas verest tühjaks“.

Viimati kõlas Beethoveni teine sümfoonia ERSO esituses 2012. aastal (dirigent Olari Elts). Veel on seda juhatanud Neville Marriner (2007), Nikolai Aleksejev (2000), Andres Mustonen (1994), Peeter Lilje (1981), Dmitri Kitajenko (1977), Neeme Järvi (1975, 1958), Rudolf Baršai (1967), Roman Matsov (1962) ja Vallo Järvi (1951).

Meeta Vardja

E · R · S · O

EESTI RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER

**KONTSERDIPILETI ESITAMISEL
ON MEKK RESTORANIS
SOOMAA TERVITUSJOOK
TOIDU KÕRVALE TASUTA.**

Pakkumine kehtib 2024/25 kontserdihooajal.

RESTORAN JA BAAR

MOODNE EESTI KÖÖGIKUNST

MEKK RESTORAN JA BAAR

Rävala pst 3, 10143 Tallinn, Estonia

www.restoranmekk.ee

SÉRGIO FERNANDES PIRES on laialdaselt tunnustatud kui üks oma põlvkonna dūnaamilisemaid ja edukamaid klarnetiste, kes lummas regulaarselt publikut kogu maailmas nii solistina, kammermuusikuna kui ka orkestrimāngijana.

Alates 2016. aastast on Sérgio olnud Šveitsi Winterthuri muusikakolledži sooloklarnetist ja alates 2023. aastast on tal ka maineka Londoni Sümfooniaorkestri kõrgelt hinnatud sooloklarnetisti ametikoht.

Sérgio Pires on tuntud oma sooloesinemiste poolest ning on esinenud solistina teiste hulgas selliste nimekate orkestrite ees nagu Londoni Sümfooniaorkester, Bremeni Filharmooniaorkester, Berliini Sümfooniaorkester, Baseli Sümfooniaorkester, Baseli Kammerorkester, Wuppertali Sümfooniaorkester ja Musikkollegium Winterthur, ning sellistes kontserdisaalides nagu Berliner Philharmonie, Tonhalle Zürich ja Konzerthaus Berlin. Tema repertuaar ulatub Mozarti ja Weberi klassikast Nielseni, Veressi ja Penderecki moodsamate teosteni. Ta on pālvunud arvukalt tunnustusi – ta on võitnud üle tosina auhinna tunnustatud rahvusvahelistel konkurssidel, nagu rahvusvaheline Cluji klarnetikonkurss (esimene auhind 2017) ja Concorso Internazionale Marco Fiorindo (esimene auhind 2012).

Sérgio loomingut ilmestab ka tema ulatuslik diskograafia, mis hõlmab koostöid tunnustatud artistide ja selliste plaadifirmadega nagu BIS, MDG, Genuin ja Avi. Tema salvestised on saanud kogu maailma muusikakriitikult laialdast tunnustust.

Nõutud kammermuusik Sérgio Pires on esinenud selliste kuulsuste kõrval nagu Heinz Holliger, Emmanuel Pahud, Emmanuel Ceysson, Krzysztof Chorzelski ja Radovan Vlatkovic.

Lisaks on ta andnud märkimisväärse panuse muusikaharidusse, olles õpetanud (2019–2023) Portugalis asuvas Universidade do Minho ülikoolis. Praegu töötab ta abiõpetajana Francois Benda klarnetiklassis Baseli Linna Muusikakoolis (Hochschule für Musik der Stadt Basel). Sérgio pedagoogiline tegevus on rahvusvahelise haardega — ta on viinud läbi meistriklasse ja andnud välja õppevideoid, mida on vaadatud rohkem kui 30 000 korda ja mis on jõudnud mitmekesise ülemaailmse publikuni.

Rikkaliku orkestritaustaga Sérgio Pires on juba noorest peale aktiivselt mänginud tunnustatud orkestrites, sealhulgas Euroopa Liidu Noorteorkestris ja Gustav Mahleri Noorteorkestris. Ta on teinud koostööd tuntud koosseisudega üle maailma, sealhulgas orkestritega nagu Royal Concertgebouw Orchestra ja Tonkünstler Orchestra.

1995. aastal sündinud Sérgio alustas oma muusikalist teekonda 8-aastaselt ja jätkas oma haridusteed Guimarãesi muusikakoolis (Academia de Música Valentim Moreira de Sá) Vitor Matose käe all. Ta omandas magistrikraadi solistina François Benda juhendamisel Baselis (Hochschule für Musik der Stadt Basel).

Sérgio Pires on Henry Selmeri ja Silverstein Worksi poolt tunnustatud kunstnik, kes on ka Saksamaa Mozartgesellschaft Dortmundi stipendiaat.

E · R · S · O

EESTI RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER

ERSO
PEASONSOR

LIVIKO
anno 1896

RADISSON COLLECTION
TALLINN

NORDIC
CATERING

MAESTRO GILBERT VARGA

VIUL
SEOHYUN
KIM

ERSO

DIRIGENT
GILBERT
VARGA

21

VEEBRUAR
ESTONIA KONTSERDISAAL
2024

MARTUCCI
WIENIAWSKI
SEEGER
HONEGGER

Henri Christofer Aavik © Kaupo Kikkas

HENRI CHRISTOFER AAVIK on V Jevgeni Svetlanovi nimelise rahvusvahelise dirigeerimiskonkursi (2. preemia) ja VIII Rahvusvahelise Jorma Panula nimelise dirigeerimiskonkursi (1. preemia) laureaat. Alates 2024/25 hooajast on ta Pärnu Linnaokrestri peadirigent. 2023/24 hooajal tegi Henri oma debüüdi Põhja–Hollandi Sümfooniaorkestri ja Eesti Riikliku Sümfooniaorkestri ees. Samuti seob teda koostöö Haagi Residentieorkestri ja Haagi Kuningliku Konservatooriumi orkestriga.

Möödunud hooaega jäid esmakohtumised Läti Rahvusliku Sümfooniaorkesteriga, Bergi Sümfoonikutega ja kammerorkestriga Israel Camerata Jerusalem. Alates hooajast 2020/21 on ta juhatanud külalisdirigendina Rahvusoperis Estonia (Tšaikovski „Pähklipureja“, Verdi „La traviata“), olnud korduvalt külaliseks Pärnu Linnaorkestri juures ning aastal 2021 kutsus ta esmakordselt kokku orkestri Euroopas õppivatest noortest eesti muusikutest.

Henri on seisnud dirigendina arvukate tunnustatud kollektiivide ees, sh Zürichi Tonhalle Orkester, Monte–Carlo Filharmoonia Orkester, 18. Sajandi Orkester, Sinfonia Rotterdam, Weimari Riigikapell, Jena Filharmoonia Orkester ja Orchestra Senzaspine. Aastatel 2017–19 oli Henri Ilmenau Tehnikaülikooli Sümfooniaorkestri kunstiline juht.

Tallinna Muusikakeskkoolis õppimise kõrvalt täiendas Henri end professor Jorma Panula noorte dirigeerimisklassis Soomes, jätkas õpinguid Saksamaal Weimaris ja Šveitsis Zürichis ning õpib hetkel mainekas Amsterdami ja Haagi Kuningliku Konservatooriumi magistriprogrammis. Ta on osalenud Riccardo Muti, Daniele Gatti, Paavo Järvi ja Bruno Weilli meistrkursustel ning täiendanud end uue muusika alal Christof Löseri, Steffen Schleiermacheri, Rüdiger Bohni ja Zsolt Nagy käe all. Aastatel 2021–23 kuulus ta stipendiaadina Saksa Muusikanõukogu dirigentide foorumisse (Forum Dirigieren des Deutschen Musikrats).

Muuseumikaart -15%!

Vaid muuseumikaardiga saad sa aasta jooksul külastada **piiramatult ja tasuta** 120+ muuseumi ja elamuskeskust üle Eesti!

- koodiga „**ERSO**”
- on muuseumikaart vaid **55.25 €** (täishind 65 €)
- kood kehtib muuseumikaardi ostmiseks ja pikendamiseks, ei kehti kinkekaardile
- **muuseumikaart.ee/osta**

EESTI RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER (ERSO) on elav ja mitmekülgne orkester, kes püüdleb alati tipptaseme poole. Eesti vanimal ja mainekaimal regulaarselt tegutseval sümfooniaorkestril täitub sel hooajal 98. tegevusaasta. ERSO ajalugu ulatub aastasse 1926 ning sarnaselt paljude omataolistega maailmas on see seotud rahvusliku ringhäälingu sünni ja arenguga. Alates hooajast 2020/2021 on enam kui 100-liikmelise orkestri peadirigent ja kunstiline juht Olari Elts. Neeme Järvi jätkab koostööd ERSOga eluaegse aupeadirigendina, orkestri kunstiline nõustaja on Paavo Järvi, varasemad peadirigendid on olnud Olav Roots, Paul Karp, Roman Matsov, Neeme Järvi, Peeter Lilje, Leo Krämer, Arvo Volmer, Nikolai Aleksejev ja taas Neeme Järvi.

ERSO on käinud arvukatel turneedel ning osalenud mainekatel rahvusvahelistel muusikafestivalidel. 2023. aasta mais toimus orkestri esimene kontserdireis Suurbritanniasse, kus kahe nädala jooksul anti 11 kontserti. 2022. aastal esineti Olari Eltsi juhatusel Nürnbergis, Münchenis ja Pariisis. 2021. aasta novembri lõpus osalesid ERSO ja Elts Poolas rahvusvahelisel Kesk- ja Ida-Euroopa muusikafestivalil „Eufonie“. 2019. aastal avasid ERSO ja Neeme Järvi Prantsuse Raadio maineka Montpellier’ muusikafestivali ning orkester käis Kesk-Euroopa turneel, kus Neeme Järvi juhatusel esineti Viini Musikvereini kuldses saalis, Linzi Brucknerhausi suures saalis, Praha Rudolfinum Dvořáki saalis ja Bregenzi Bodensee saalis ning Mihhail Gertsji juhatusel Saksamaal Erlangenis ja Viersenis. Veel on esinetud sellistel maailmalavadel nagu Berliini Konzerthaus, New Yorgi Avery Fisher Hall (praeguse nimetusega David Geffen Hall), Peterburi filharmoonia suur saal ja Maria Teatri kontserdisaal, Kölni filharmoonia, Helsingi Musiikkitalo, Stockholmi Berwaldhallen jt.

ERSO plaadistuste kõrget kvaliteeti on esile tõstetud mainekates klassikalise muusika ajakirjades ning sellega on kaasnenud mitmed tunnustused, millest olulisim on Eesti esimene Grammy (2004, dirigent Paavo Järvi), värskemad aga aasta klassikaalbumi tiitel 2020. aastal Eesti muusikaauhindade jagamisel Elleri sümfooniliste poeemide teise plaadi eest (dirigent Olari Elts) ning kultuurkapitali helikunsti sihtkapitali aastapremia ERSO-le ja Olari Eltsile seniste Elleri muusika salvestiste eest. Suurepärase koostöö on ERSO-l selliste mainekate plaadifirmadega nagu Chandos, BIS, Onyx, samuti Ondine, ERP jt.

Lisaks kohalikele raadio- ja telekanalitele on ERSO kontserte üle kandnud Mezzo ja medici.tv ning EBU vahendusel on need jõudnud paljudesse Euroopa raadiojaamadesse. 2020. aastal alustas tegevust ERSO TV (erso.tv), kus saab vaadata kõiki orkestri live-kontserte ning juba toimunud esinemisi.

EESTI RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER

Peadirigent ja kunstiline juht Olari Elts

Eluaegne aupeadirigent Neeme Järvi, **kunstiline nõustaja** Paavo Järvi

Koosseis 7. veebruaril 2025

I VIUL

Triin Ruubel
Marge Uus
Kristiina Aimla
Kätlin Ivask
Astrid Muhel
Piret Sandberg
Danae Taamal
Kaiu Talve
Tarmo Truuväärt
Triin Veissmann

II VIUL

Kadi Vilu
Kristel Kiik
Triin Krigul
Maiu Mägi
Kristjan Nõlvak
Maaren Vihermäe
Sofia Vinkel
Helen Västrik

VIOOLA

Rain Vilu
Sandra Klimaitė
Mall Help
Kaja Kiho
Martti Mägi
Juhan Palm–Peipman

TŠELLO

Theodor Sink
Seulki Lee
Katrín Oja
Lauri Toom
Margus Uus
Maris Vallsalu

KONTRABASS

Mati Lukk
Janel Altroff
Imre Eenma

FLÖÖT

Mari–Liis Vind
Linda Vood

OBOE

Aleksander Hännikäinen
Heli Ernits

KLARNET

Soo–Young Lee
Taavi Orro

FAGOTT

Jakob Peäske
Kaido Suss

METSASARV

Kalle Koppel
Artur Reinpõld

TROMPET

Indrek Vau
Ivar Tillemann

TIMPANID

Maarja Nuut

SA ERSO juhatuse liige

Kristjan Hallik

Produtsent

Daily Trippel

Orkestri mäenedžer

Marko Metsaru

Partnersuhete ja

müügijuht

Signe Vaiknemets

Raha kaasamise ja

partnersuhete spetsalist

Morgan Merrell

Maine– ja

kommunikatsioonijuht

Kärt Ruubel

Toimetaja

Anita Maasalu

Noodikoguhoidja

Mariell Aren

Disainer

Norman Orro

Personalijuht

Piret Veensalu

Pillilao juhataja

Egert Leinsaar

Kammer– ja

noorteprojektide

produtsent

Taavi Orro

Lavameistrid

Jüri Korjus

Heiki Zvorovski

ERSO TÄNAB TOETAJAI

ERSO
PEASPONSOR

KONTSERDISARJADE TOETAJAD:

LIVIKO
— anno 1898 —

NORDIC
CATERING

KOOSTÖÖPARTNERID:

PAKEND & PRINT
ERSO TRÜKIKESKUS

RESTORAN JA BAAR

MOODNE EESTI KÖÖGIKUNST

*"Räägime oma lugu toidu kaudu,
kasutades vanavanemate tehnikaid,
teadmisi ja traditsioone, ning
esitame selle kaasaegses võtmes."*

*Rene Uusmees,
Hotelli Radisson Collection Tallinn
ning MEKK Restorani ja Baari
peakokk*

Rene Uusmees

MEKK RESTORAN JA BAAR
Rävala pst 3, 10143 Tallinn, Estonia
www.restoranmekk.ee

KUTSUME KUULAMA

SÉRGIO PIRES

L, 8. VEEBRUAR KELL 18, MUBA SUUR SAAL

Wolfgang Amadeus Mozart. Serenaad B-duur („Gran partita“), KV 361

GUIDO GUALANDI oboe, HELI ERNITS oboe, SÉRGIO PIRES klarnet, JOSÉ CARLOS DOMÍNGUEZ ALMELA klarnet, TAAVI ORRO bassethorn, MEELIS VIIND bassethorn, JAKOB PEÄSKE fagott, KRISTJAN KUNGLA fagott, YE PAN metsasarv, ARTUR REINPÖLD metsasarv, KALLE KOPPEL metsasarv, NIKITA MATSUK metsasarv, MATI LUKK kontrabass

DESERT MUSIC

R, 14. VEEBRUAR KELL 19, TERAS BEACH

L, 15. VEEBRUAR KELL 19, TERAS BEACH

John Luther Adams. „Become Desert“

Steve Reich. „The Desert Music“

Eesti Filharmoonia Kammerkoor, ERSO, dirigent OLARI ELTS

MAESTRO GILBERT VARGA

R, 21. VEEBRUAR KELL 19, ESTONIA KONTSERDISAAL

Giuseppe Martucci. Nokturn, op. 70 nr 1

Henryk Wieniawski. Viiulikontsert nr 2 d-moll, op. 22

Ruth Crawford Seeger. „Andante“ keelpillidele

Arthur Honegger. Sümfoonia nr 2

SEOHYUN KIM viiul, ERSO, dirigent GILBERT VARGA

E · R · · O

Estonia pst 4
10148 Tallinn
tel 6 147 787
erso@erso.ee
www.erso.ee

Kuula ja vaata uuesti!

 ERSO.TV